Громовникъ съ бм҃ь двами дєтиничє.

събрано иракліемъ црем ѿ оностромїа:—

мартїа. а҃ в҃ рыбы г҃ д҃ овенъ. е҃ ѕ҃ юнець з҃ и҃ ѳ҃ близнецъ і҃ аі҃ раісъ ві҃ гі҃ левъ ді҃ еі҃ ѕі҃ дѣва зі҃ иі҃ ѳі҃ аре к҃ кі҃ кв҃ скорпіа кг҃ кд҃ стрѣлець. ке҃ кѕ҃ козорогъ кз҃ ки҃ водоліатель кѳ҃ л҃ ла҃ рыбы.

мца апрїліа. а҃ в҃ овенъ г҃ д҃ юнець е҃ ѕ҃ близнецъ з҃ и҃ ѳ҃ раісъ і҃ аі҃ лъвъ ві҃ гі҃ дѣва ді҃ еі҃ ѕі҃ аре зі҃ иі҃ скорпіа ѳі҃ к҃ стрѣлець кі҃ кв҃ кг҃ лъвъ. кд҃ ке҃ водоліатель. кѕ҃ кз҃ рыбы. ки҃ кѳ҃ козорогъ.

мца маіа. а҃ в҃ аремъ г҃ д҃ близнецъ е҃ ѕ҃ раісъ з҃ и҃ ѳ҃ дѣва. і҃ аі҃ ві҃ гі҃. лъвъ ді҃ еі҃ ѕі҃ скорпіа. зі҃ иі҃ стрѣлець ѳі҃ к҃ кі҃ козорогъ кв҃ кг҃ водолѣи кд҃ ке҃ овенъ кѕ҃ кз҃ юнець ки҃ кѳ҃ л҃ ла҃ козорогъ мца іуніа.

а҃ в҃ юнець г҃ д҃ раісъ е҃ ѕ҃ лъвъ з҃ и҃ ѳ҃ дѣва і҃ аі҃ аре. ві҃ гі҃ скорпіа ді҃ еі҃ ѕі҃ стрѣлець зі҃ иі҃ козорогъ ѳі҃ к҃ кі҃ водолѣатель кв҃ кг҃ рыбы кд҃ ке҃. овенъ кѕ҃ кз҃ юнець ки҃ кѳ҃ л҃ близнецъ:—

Мцⷭ҇ іюлїа. а в раісъ г д львы е ѕ дѣв з и ѳ
ѡремы і аі сігорпіа ві гі стрѣлецъ ді еі ѕі козорѡ
зі иі водолїатель ѳі кі ка рыбы кв кг овень
кд ке юнецъ. кѕ кз близнѣ кн кѳ л ла раісъ.
Мцⷭ҇ авгоу. а в львы г д дѣва е ѕ ѡремъ
з и ѳ сігорпіа. і аі стрѣлецъ ві гі козорогъ.
ді еі ѕі. водолѣи зі иі рыбы. ѳі к ка. овень.
кв кг. юнецъ кд ке близнецъ кѕ кз раісъ
кн кѳ л ла львь. Мцⷭ҇ сеѵрїе. а в. дѣва.
г д ѡре е ѕ сігорпіа з и ѳ стрѣлецъ і аі козо
рогъ ві гі водолїате. ді еі ѕі рыбы зі иі ове
ѳі к ка юнецъ кв кг близнецъ кд ке ра кѕ кз
лѣвъ кн кѳ л два Мцⷭ҇ ѡктоврїе. а в. ѡре.
г д сігорпіа е ѕ стрѣлецъ. з и ѳ козорогъ.
і аі водолїатель ві гі рыбы ді еі ѕі овень.
зі иі юнецъ ѳі ка близнецы кв кг раісъ кд ке
лѣвъ кѕ кз дѣва кн кѳ л ла ѡре Мцⷭ҇ ноеврїе.
а в сігорпіа. г д стрѣлецъ. е ѕ озорѡ. з и ѳ
водолѣи. і аі рыбы. ві гі овень. ді еі ѕі юне.
зі иі близнецъ. ѳі к ка раісъ. кв кг львь. кд ке
дѣва. кѕ кз ѡремъ. кн кѳ л сігорпіа. Мцⷭ҇ деврїе.
а в стрѣлецъ. г д козорогъ. е ѕ водолїате.
з и ѳ рыбы. і аі овень. ві гі юнецъ. ді еі ѕі
близнецъ. зі иі раісъ. ѳі к ка лѣвъ. кв кг два.
кд ке ѡремъ. кѕ кз сігорпіа. кн кѳ л ла стрѣ
лецъ. Мцⷭ҇ генварїе. а в. козорогъ г д водолїа
те е ѕ рыбы з и ѳ ове і аі юнецъ ві гі близне.
ді еі ѕі раісъ зі иі лѣвъ ѳі к ка два кв кг ѡремъ.

кд ке сігорпіа. кѕ кз стрѣлецъ. кн кѳ л ла
козорѡ. Мцⷭ҇ феврарїе. а в. водолѣи. г д
рыбы. е ѕ овень. з и ѳ юнецъ. і аі близнецъ.
ві гі раісъ. ді еі ѕі лѣвь. зі иі два ѳі к ка ѡре.
кв кг сігорпіа. кд ке стрѣлецъ. кѕ кз козо
рогъ. кн кѳ водолїатель. Мартъ. е
Жнво ѿ тногремое ѡвень. аще оубо възъ ѳ ове. 369.
гремитъ въ ѡвни. иже ѿ земля въ
стѡчныя порушаютъся, и влъцни бу
дꙋ по въселеннѣи. въ нестроенїе и растлѣ
нїе телесе, и тѣлесе погыбель. будꙋ
же плодѡ пагꙋба. аще ли же тръсь бꙋ
дѣ ни брани. Аще ли же възгремитъ въ а юне
юнци пагоубавьмѣ естѡ явлѣте. въ
цр҇твоущи же радѡ явлѣте и веселїе,
къ въстѡчнымже странамъ гладъ, дру
гъ другоу заколенїа. и црюсъ против
ноу иню тоусъ мирение бꙋдете. и недꙋ
ѕи бꙋдꙋ. четворономгы пагоуба.
и въ западнѣ странахъ недꙋѕи въ црісы
дворѡхъ радѡ и веселїе. аще ли тръбꙋ
деть. варовеслинїи и болѣзни бꙋдꙋ.
Близнецъ аще възгремитъ. недꙋгы въ мані, близнец а.
члцѣхъ на знаменоуе. и тлѣние жи
тоу. и аравлѣнїѡ пагоуба. и на въсто
чныне страна оумножение плѡдомъ.
зима блгораствѡрена. и явленїе бꙋ
котора говеламꙋжа. и съмрътоно

ꙇюл
ра

сїа по вселеннѣи . и много смѫтежь.
и гладъ погыбѣль . аще ли же трѫсь бѫ
деть смѫщенїа много :~ Раксь , аще въ
згрѣмить . вѣтри многы и повѣжать
по мирꙋ . тѣмь же плодовець ѣли бѫ
дѫ . и жит трѣсавица много бѫдѫть
волѡ пагꙋба . и гемона нѣкого торо
го авленїе . и свѣтѣ версїсы и страна
малоплода бѫде . и сочиво ѡтлѫ .
аще ли же трѫсь бѫде . разделенїе ва
влѣ блгородны мѫжїи :~ іюлїи . левъ
Левь аще въ згрѣми . пшеници и про
чимь плодѡ пагꙋба . и по западны
страна разделенїа . и бѣды и напасти
бѫдѫ . и разрꙋшенїа въ члцѣ и нестра
хованїа . въ падѫ [illegible] въ бѣды
велїкыа . зима добра . сочавомь
пагꙋба . въ ѕверехь дивїи и межꙋсо
бна брань . аще ли же и трѫсь бѫде.
цѣломѫдрныи мѫжїи пагꙋба :~

авгꙋ
дѣва

Дѣва , аще въ згрѣми . любовь врагѡ
и прїательство . црем недоумѣнїе.
и по Египтꙋ млтва , и по западны
мѣстѡ , и плаваѫщеи въ бѣды въ
падѫ . пагꙋба пшеници , и сочевѡ
въ сѣмь иже по земли , полѣ ѡпꙋстѣ
ѫ . и въ мори злоба въздꙋщїе бѫде.
поздны же зими и непотребны бѫ
дѫ

103

и смрть въ члвѣцѣ . аще ли же и трѫ
бѫде . болѣзнь на анападенїа и недѫ
зи бѫдѫ :~ Ѧремь . аще въ згрѣмить .
брани и заисоленїа межꙋсобнаа на зна
менꙋе . глада же множество . и зва
подивны ѕвѣре бѫдеть . последи же
множаиши ѡни погыбнѫ . зима до
бра , плодове многи . рѣками потенїа
ѕѣлна . и южнѣи странѣ многѣ пото
пѫ . брани различны . мѫже жени же
на пагꙋба . по западны же мѣстѡ и по
вселеннѣи нестоанїа . четвороногымь
погыбѣль , и гладомь бѣды . и пьсатѡ
бѣсованїе , недѫзи многы . аще ли же
и трѫсь бѫде смрть многа :~ ѡ врїе. скорпїѫ .
Скорпїа , аще въ згрѣми . бѫде гла и заисо
ленїа межꙋсобнаа . и ѕвѣремь погыбе
ль . зима же добра , малоплода бѫде ,
и сочива много [illegible] тлѣнїе бѫде въ славны
члцѣ . и палежи многы с нбсе . и црем
авленїе . и гравленїе и мѣнїемь ѡ велмѫ
жїи . аще ли же и трѫсь бѫде . радо велїа
бѫде . пшеница много и блгостына
и веселїа :~ Стрѣлець аще въ згрѣми .
по вигьи млтва въ странѣ той поиса-
зꙋе . в нем же по грѣми . пшеница
же въ горнимъ мѣстѣ . и плодовѡ тлѣ
въ сѣмь въ планинскые страна . въпо

Сєврїа
Ѧрє

ноє
стрѣле

Деврїе. и Козорѡ.

сїи же мѣсто теплъ и многъ будеть. четвръ
нѡгыи многоплодїе. и помѣсто въ всто
чныи змии благорастворены будут. по
слѣдни же еже приморни погыбнуть. и
будет смиренїе и радо по всеи вселе
нѣи. аще ли же трѧс будет. стадо погы
бель будет:~ Козорѡ, аще въ згромѣ
зима будеть многа. и дъжеве мнѡѕи
будут. начьнше ѡтрожьства. и прѣ
станут в расположенїе Февраріа .
црю же усѡризна. и съмущенїе. и на
хоженїа многа будет и сїгунїемь. и
веще благодѣлїе. и авленїе другаго
црѧ въ ѡсужденїе члвсѡ, и же въ всто
чнѣ не бранѣ. и глад малъ будет. ѡсуже
нїе члвкѡмь. плодѡ пагуба. и помѣ
стѡ гради будут. и многъ ма тежь
и пагуба. аще ли же трѧсь будет .
бранѣ въстанїе будет:~ Геварїе, волїат
Водолїатель, аще въ згромѣ, брани
сказуеть. и радо въ поморїе въсе. неду
гы же и болѣзни в члвцѣ. и ѡбилїе
пшеници и чмыкѡу, и ѡчивимь въ
сѣмь. зима добра. и събъема ансажен
на и зъ ѡбнлет твоут. гадѡ же погы
бель. лѣсть же и навѣты на цря сїсы
двѡрь. мужїи силныи убїенїа. и дъ
жеве за мѡднїи будет. аще ли же и трѧ

будет въстанїе бранемь будет:~ Февра. рыбы
Рыбы, аще въ згромѣ, по мѣстѡм пше
ницно сїгуденїе будет. мала же малѣва
и бѣда же по вселенѣи члвкѡ. въ цря
своущїи гра глад и пагуба. послѣди
же в съсѣдѣх съберутся друга съ дру
гѡ. славныи ѡзимыи авлѣе. въсира
и наа изнаа многа ѡбилїа и добра нра
стителна. волѡ пагуба, и ѕвѣремь
и гадѡ. на въстѡчныи же мѣстѣх и за
падныхь и полуденныи, съмиренїе. аще
ли же трѧсь будет, съмущенїе показует:~
Ибо едино е по съществу, девѧ же почи Ѡ небеси
слу. но убо едино ебо по ѡбразу въ 401.
сїасего, иже прежде съвворенїа миру.
другое же небо по ѡбразу вѣсїа и же по в
сѡрнїи съдѣ въ здании:~ Се же небо
ѡ по ѡбразу семи вѣсѡвь мира. но у
бо едино небо непрелъстно глетсѧ .
другое же безъ ѕвѣзна атвръдь. се
де же небеси мѧ, и великїи з ѕвѣ
зды. црїенны вселѣ ѕвѣзды. еже на се
долнии нбси. ☾ и на вторѣмь посемь,
Ермись ☿: на третїемь е, Афродит.
♀ на четвръ тмь нбси. ☉ на пѧтом
Арась. ♂. на шестѡм, Зевсь. ♃. на семѡ
Кронь. ♄. С убо имена седмыимь, кро.
Зевсь. арѣ. слнце. Афроди. Ермѣ. и луна.

и҆сїа оубо се́мь ѕвѣ́здъ еже на се́мыи нб҃сѐ . на
въ́сѣкомъ нб҃о є҆ди́на ѕвѣ́зда . вы́шеже се́ма
го нб҃се , є҆ѯ҃ дроугы́а ѕвѣ́зды , в҃і числомъ .
и҆же сꙋть и҆мена сїа . ѡ҆вень . ю҆нець , близ
нець , ра҃ . лъвь , два . ӕ҆ремь , скорпїа .
стрѣлець . козї роꙋ . водолїатель , рыбы :~
ѿ слнци . и҆ ѡ҆ лоунѣ . ка́ко а҆въ хо́ди и҆ исходи
въ живо́тны :~ С҃лнца оубо въ в҃і . тѣхжи
вотны сихъ . въсходи и҆ сходи . Ѳ и С҃лнце тво
ра́ миръное съставленїе . и҆ оубо . Ѳ тво
ри въ є҆диного ко́гождо . днїи л҃ . и҆ ча҃ в҃і .
и҆ С же въ є҆диноко гождо и҆ днїи в҃ и пол .
є҆же прьвое живо́но ѡ҆вне . и҆ въходи въне
Ѳ въ г҃і днь мц҃а . мартїа . и҆ прѣбываеⷮ
въне днїи л҃ и҆ ча҃ г҃ и таико исходи ѿ не
го . и҆ въходи ю҆нца въ в҃і днь а҆прилїа мц҃а .
въ ча҃ а҃і ноши , и прѣбываеⷮ въ нем днїи
л҃ и ча҃ г҃ . таикоже исходить ѿ тадоу
до в҃ и въсходи въ близне въ в҃і днь маїа мц҃а
въ ф҃ (?) ча дне : нынеце прѣбываеⷮ тамо днї
л҃ и ча҃ г҃ . и таико исходи ѿ тадоу . и въхо
п҃л ди въ ракь въ в҃і ї҆юнїа мц҃а въ ча҃ ѯ҃ ноши .
до в҃ и прѣбываеⷮ въ немь днїи л҃ и ча҃ г҃ . и
прѣходи ѿ тадоу и въходи въ лъва
въ в҃і ї҆юлїа . мц҃а . въ є ча҃ дне . тамо толи
коже днїи прѣбывь , исходи и въходи
до в҃ два въ два въ в҃і авгу мц҃а . въ г҃ ча ноши . тво
риже тамо л҃ днїи и ча҃ г҃ и таико исходи

лоуни . и прочїи мокротны снѣдени . въ 401
жатвиже въсѣко гозелїа . ѣстиже зе
лена . и пити силнѣиши е вино . єлма
тога въслабость приходи єство чло
вѣчьское . и прѣбываеⷮ Ѳ на рыба . да
же до г҃і мартїа мц҃а :~ петохо продромо мр҃
виестиховѣ . Азъ воини на въсе ѡ҆ружь 402
ство изводя . мечаже изъ ѡ҆шраваж .
и привлачаж съ бранемь . и землю южоу
лю безпнопадаж воинсомь . є ноу бо на
каз оужвани поучаж . ѣко жедь стонть .
и повелѣваж въсѣмь , прїни матина
въсѣкъ дньпищж сладка . и вина ѕѣ а
ло блговонно :~ Азъ агньца оутлъ
щаж въ снѣденїе члкомь . и пасцѣ пи
щаж вѣрны приношат тъчїж . радь ѡ҆сть
прѣвъзвѣщаваж въстанїа ради мно
жае . главаже въсѣмь бѣжати ѿ рѣп
чюгь , и наплъньсаж щии ада . из них
жераж аѥ самела сь , ѣже є жлъчь чр
на :~ Азъ щи по подаваж блговонень . ма
и́же полз оуєвъ малодшїе . и цвѣ кри
новы красень . радованїа ѡ҆бразъ и бела
и корень травѣ оутвръжани оукрѣ
пляж . и повелѣваж не ѣсти главы
и ногы и кормины . раждае бо са из ни сиръ чрѣ ваикорми
флегма и чрънаа жлъчь . ѿнюже възвра
щаеть трясавица , и керопѡ въсъ

ві ставѣ :~ Изъ трав же рѣпы пожинаѧ.
и земледѣлателя прѣкоусто обладаѧ
нажатвѧ. и тѧ исопо повелѣваѧ въ иссу
шати водѫ на въсѣкого оустро. заеже
того оумножаѥ сѧ трънаѧ жлъчь. и по
лзоуѥ ѕѣлѡ пити водѫ на глано срце :~
ю Изъ пшеницѧ пожинаѧ и ѧчмы исы, въ
лѣ пота. и гоумна въсѧ ра исо ѧти и
сплънѣѧ. и хлѣбы мьна сыщаѧ срдца
члчскаа. гла же бъ гати ѿ снѣдениа
вощиѡ. ѿ них же не ползоуетсѧ тѣло
нисаго же. на паче въ даѥ в различны
д ѧ болѣзни :~ Изъ повелѣваѧ ѧсти
ѡвощие. и въсе не тражаще нѿ трѧса
вицѫ на сыщан те сѧ пищи. и бѡисѵ на
стро слнце приходи. иже протечет тако
сѣ земля въ мъгновении. ѥмоу же пла
мень ѥ лютѣиши геенскаго ѿгнѧ.
оудалати же сѧ подобаѥ въсѣкомоу
се ѿ лежаниа и покоѧ :~ Изъ грозди а ви
но града ѡпорѣзоуѧ. и сиа въ починѣ
оугнѣтаѧ. и твораѧ пиво, и вино
сладко въсѣмь в начало лѣтоу. и гла
пити мало ѥго на въсѣкого оустро, за
ѿчищение ѧтробное. не ѡчищенѣ
бо тъи, трънове ражажасѧ :~ ѿ
Изъ птица принашаѧ различны. и ма
лѣ ишаа при водѧ оулавлѣти ѿ сисѣмь

и сѣтмно ѿпроче сими. въсѣмь же пове 404
лѣваѧ снѣдати праѕь. пльзоует бо то
гаи ѡчищает ѧтробъ ѿ многоразли е нѕ
чныи недѫ :~ Изъ широта земли сирю
и сѣжи пшеница въ неи въ благаѧ. пше
ница мь же въсѣмь ѿ привода. оудала
иже сѧ въсѣкыи ванитога, ре мат нисо
бо быва ѥ. и главныѧ болѣзни :~ де
Изъ оулавлаѧ [illegible] аца на пищѧ. и ини непла
нѣѧ трапезы богаты. и влачи нѣ рожьства
празни исо имамь. иже ѥ велии бго члса
слова. пищѧ же малоприемати. зелие
же въсѣкого бѣжати. в нем же раждаѥ сѧ
трънаѧ жлъчь :~ Изъ точила ѿвръзаѧ, пг
и сала на даѧ ꙗвлѣѧ. мѧ же свиных въ
коушати сла. и рыбы тлъ стыб ѧгосн
дныи приемати, и тъчиѧ оудалати сѧ ѥ фе
жене пити силнѣиши ѥвино :~
Насыщан сѧ въсѣкы и пити и. не щада
сытеѡ. азь бо нис рѣ и жилы оумрьщвлѣѧ,
оудыцѣ пенѣѧ. и ѥстьво прѣмѣва а,
и того смысие жлъ то вино вораѧ, гла же въ
сѣкомоу огрѣбати сѧ ѿ ц в дисла. и да
бо сѧ не плънена. и зло творителна
проходоу :~ Сказание ѿ власожальцѣ :~ 412
От запада же власожелец, до вращениа
земнаго ѥ дни. [illegible] снрѣ ѿ ві дни
мца ноеврiа, до исинца де ис врiа. и

тщаніе зимнагѡ въ звращеніа. растежевъ
ни ѡхраисѧ многъ ѕѣло. тѣмже трѣба
ибанѧ. и масломъ сухъ ѿтри своетѣло:~
Ѿ вращеніа зимнаго, дандеже удалитсѧ
днь съ нощіѧ, то единіи пд. сирѣчь ѿ прьва
годне мца генварѧ. до пѧтагонадесѧть
марта. тщаніе зимниеѧть. подобаетъ трѣ
бовати бана, и блъваніа:~ Ѿ пьнагоже
уламеніа, до ѡсіаніа власожелець. еже
днін. мд. сирѣчь ѿ ігедніи марта. до єідін
маіа. въ сіи дни растетъ игръ въ велми
и трѣбуи вина благовоннаго, и чѧ стаго
блюваніа. и носу хосъ зеліемь варено
пии. теплъже буди. и пищеѧ и трѹ
дѡ:~ Ѿ ѡсіаніаже власожелець, до въ
звращеніа жатъвнаго. единіи мв.
сирѣчь ѿ гі дни маіа. до ігд іуніа. сі надніе
еже въ звращеніа жатъвнаго. въ нихже
растетъ игроучина жлъчтаа. въ то врѣмѧ
и щииже поущаесѧ чрѣво. и слаиглѧ
пищѧ приимай, и слабѧ. и не троужа
исѧ. ни гони. ни похоти не прилипай
и въ тишинѣ пребываи ѡ всемь:~
Ѿ въ звращеніа жатъвнаго. дондеже
сѧ уладиа дні съ нощіѧ. единіи чг. сирѣчь
ѿ ігд, днии мца іуніа, до ігедніи се
птевріа. въ сіа дни растеть игроучина чрь
наа. тѣмже трѣбуи вина благовон

наго, строеніа зеліиннаго, и нанисать. а
ни троужаисѧ велми. ни гони, ни похо
тидѣи:~ Ѿ осеннагоже, ладодніа, до
власожелеиснаго захоженіа. единіи мнз
сирѣчь ѿ ігедніи септевріа. до віднінмца
ноевріа. въ сиидне хрьоумножаѧсѧ злобы
тѣлесныѧ и жлъта игроучина. тѣмже
трѣбоу носу исоуса, и слаиссѧжь. и чѧсто
мыисѧ, а похоти ѿнаѧ ѿметаисѧ.
аще тасъхраниши. тогда добрѣ прѣ
бѹдеши. прѣвелиісыи црю птоломею:~
галинова, и ипократа. Мирь ѿчетыи 405
ривещіи състависѧ. ѿ огнѧ, ѿ въздоу
ха, ѿ землѧ. и ѿ воды. съставлень
жебыи малыи миръ, сирѣчь члкь, ѿ че
тырьстихіа. сирѣчь ѿ игръвн ѿмоигроты
ѿ чрьмныѧ жлъчи, и ѿ чръныѧ. убо
игръ въ видѣніемь чръвена. въ исоуше
ніемже слаиса. подна еже въ здоухоу.
и исомоигрантопла. флегма же, аже
е моигрота. видѣніемь бѣла, въ исоу
шеніемьже слана:~